

CLASA a IX-a

P 1 Fie ABC un triunghi înscris într-un cerc de centru O . Fie P și Q simetricele ortocentrului și a vârfului A față de mijlocul laturii BC . Să se arate că

$$\overrightarrow{OQ} = \overrightarrow{OB} + \overrightarrow{OC} + \overrightarrow{OP}.$$

Mihaela Berindeanu, GM problema 26888

R. 1 Cum P este simetricul ortocentrului triunghiului ABC față de mijlocul laturii BC , rezultă că AP este diametru în cercul circumscis triunghiului ABC (2 puncte), deci $\overrightarrow{AO} = \overrightarrow{OP}$ (1 punct). Atunci

$$\overrightarrow{OQ} = \overrightarrow{OA} + \overrightarrow{AQ} = \overrightarrow{OA} + \overrightarrow{AB} + \overrightarrow{AC} = \overrightarrow{OB} + \overrightarrow{AO} + \overrightarrow{OC} = \overrightarrow{OB} + \overrightarrow{OC} + \overrightarrow{OP},$$

(4 puncte - fiecare egalitate 1 punct) ceea ce trebuia arătat. ■

P 2 Fie a, b, c, d numere reale cu $ac + bd = 0$. Să se arate că

$$\frac{a + b + c + d}{2} \leq \sqrt{\frac{a^2 + b^2 + c^2 + d^2}{2}}.$$

Radu Pop, GM problema 26778

R. 2 Este suficient ca

$$\left(\frac{a + b + c + d}{2}\right)^2 \leq \frac{a^2 + b^2 + c^2 + d^2}{2} \quad (1 \text{ punct})$$

sau echivalent

$$(a + b + c + d)^2 \leq 2(a^2 + b^2 + c^2 + d^2) \quad (1 \text{ punct}).$$

Din $ac + bd = 0$ avem

$$\begin{aligned} (a + b + c + d)^2 &= \\ &= a^2 + b^2 + c^2 + d^2 + 2ab + 2bc + 2cd + 2ad. \end{aligned} \quad (3 \text{ puncte})$$

Inegalitatea revine la

$$0 \leq (a - b)^2 + (b - c)^2 + (d - a)^2, \quad (2 \text{ puncte})$$

care este adevărată. ■

P 3 *Profesorul de matematică scrie pe tablă numerele 12345 și 678. În ordinea din catalog, fiecare elev vine la tablă și scrie un număr care este suma, diferența sau produsul oricăror două numere deja scrise pe tablă. Ultimul număr scris poate fi 2015?*

Dorel I. Duca

R. 3 Nu se poate. Numerele scrise de profesor sunt multiplu de 3. (2 puncte) Suma, diferența și produsul a două numere multiplu de 3 sunt multiplu de 3 (2 puncte) și deci toate numerele care se pot scrie pe tablă sunt multiplu de 3. (1 punct) Cum numărul 2015 nu este multiplu de 3 el nu poate să fie scris pe tablă. (2 puncte) ■

P 4 *Determinați numerele naturale n care au proprietatea că dintr-un pătrat de latură n se poate tăia un dreptunghi de dimensiune $(n+1) \times 1$*

Dorel I. Duca

R. 4 Tăiem din pătratul $ABCD$ dreptunghiul $MNPQ$: latura MN este paralelă cu diagonala AC și latura NP cu diagonala BD . În triunghiul dreptunghic AMN , dacă luăm $MQ = 1$ atunci obținem $AM = AQ = \sqrt{2}/2$. Din triunghiul dreptunghic MBN , deducem $MN^2 = 2(n - \sqrt{2}/2)^2$. (3 puncte)

Dacă $MN \geq n+1$, atunci tăierea dreptunghiului este posibilă. Dar $MN \geq n+1$ este echivalent cu $MN^2 \geq (n+1)^2$ adică cu

$$2\left(n^2 - \sqrt{2}n + \frac{1}{2}\right) \geq n^2 + 2n + 1,$$

de unde deducem $n \geq 2(\sqrt{2} + 1)$. Prin urmare tăierea dreptunghiului este posibilă dacă $n \geq 5$. (2 puncte) Pentru $n = 4, 3, 2$ și 1 tăierea nu este posibilă. (2 puncte) ■

CLASA a X-a

P 5 *Dacă $n \geq 2$ este un număr întreg, determinați mulțimea*

$$A = \{x \in \mathbb{R} : x + \sqrt{n} \in \mathbb{Q}, x^3 + \sqrt{n} \in \mathbb{Q}\}.$$

R. 5 Dacă n este pătrat perfect, atunci evident $A = \mathbb{Q}$. (1 punct)

Dacă n nu este pătrat perfect $\sqrt{n} \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$. Fie $x \in A$; atunci $r = x + \sqrt{n} \in \mathbb{Q}$. (1 punct) Urmează că

$$\begin{aligned} x^3 + \sqrt{n} &= (r - \sqrt{n})^3 + \sqrt{n} = \\ &= r^3 + 3rn - (3r^2 + n - 1)\sqrt{n} \in \mathbb{Q} \quad (3 \text{ puncte}) \end{aligned}$$

ceea ce este imposibil deoarece $r^3 + 3rn \in \mathbb{Q}$, $3r^2 + n - 1 \in \mathbb{Q}$, $3r^2 + n - 1 > 0$ și $\sqrt{n} \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$. (2 puncte)

Așadar

$$A = \begin{cases} \mathbb{Q}, & \text{dacă } n \text{ este pătrat perfect} \\ \emptyset, & \text{dacă } n \text{ nu este pătrat perfect.} \end{cases}$$

■

P 6 Dacă ecuația de gradul al doilea

$$x^2 + ax + b = 0,$$

are coeficienții a și b întregi și rădăcinile întregi diferite de $k - 1$, k și $k + 1$, atunci numărul

$$b + ak + k^2$$

este compus (adică nu este prim).

Dorel I. Duca

R. 6 Dacă notăm cu x_1 și x_2 rădăcinile ecuației, atunci

$$b + ak + k^2 = x_1x_2 - k(x_1 + x_2) + k^2 = (x_1 - k)(x_2 - k). \quad (3 \text{ puncte})$$

Deoarece $x_1 - k$ și $x_2 - k$ sunt întregi, diferite de -1 , 0 și 1 , (2 puncte) deducem că $b + ak + k^2$ este produsul a două numere întregi $(x_1 - k)$ și $(x_2 - k)$. (2 puncte) ■

P 7 Poate fi exprimat numărul

$$1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + 100^2$$

sub forma unei sume formată din cel mult 92 pătrate ale unor numere diferite?

Dorel I. Duca

R. 7 Da. Numerele 3, 4 și 5 sunt pitagorice, prin urmare avem $3^2 + 4^2 = 5^2$. Atunci și numerele $(3k)$, $(4k)$ și $(5k)$ sunt pitagorice, așadar avem

$$(3k)^2 + (4k)^2 = (5k)^2, \text{ oricare ar fi } k \in \mathbb{N}.$$

Dacă $5k > 100$, $3k \leq 100$, $4k \leq 100$, adică $k \in \{21, 22, 23, 24, 25\}$, atunci perechile de numere $((3k)^2, (4k)^2)$ pot fi înlocuite cu numărul $(5k)^2$.

Urmează că

$$\begin{aligned} (63^2 \text{ și } 84^2) & \text{ se pot înlocui cu } 105^2, \\ (66^2 \text{ și } 88^2) & \text{ se pot înlocui cu } 110^2, \\ (69^2 \text{ și } 92^2) & \text{ se pot înlocui cu } 115^2, \\ (72^2 \text{ și } 96^2) & \text{ se pot înlocui cu } 120^2, \\ (75^2 \text{ și } 100^2) & \text{ se pot înlocui cu } 125^2. \end{aligned}$$

(5 puncte - fiecare înlocuire 1 punct) Cum numărul 100^2 a fost înlocuit, în locul lui punem 100^2 înlocuind astfel perechea $(60^2, 80^2)$ cu un singur pătrat. (1 punct) Numărul 80^2 a fost înlocuit; dar în locul lui putem pune 80^2 înlocuind perechea $(48^2, 64^2)$ cu un singur pătrat. Numărul 60^2 a fost înlocuit, în locul lui punem 60^2 înlocuind astfel perechea $(36^2, 48^2)$ cu un singur pătrat. (1 punct) ■

P 8 Pentru fiecare număr complex z definim mulțimea

$$A_z = \{1 + z + z^2 + \dots + z^n : n \in \mathbb{N}\}.$$

Să se determine numerele complexe z pentru care A_z este mulțime finită.

Vladimir Cerbu, GM problema nr. 26851

R. 8 Mulțimea $A_0 = \{1\}$ este finită. (1 punct) Mulțimea $A_1 = \mathbb{N}^*$ nu este finită. (1 punct) Fie $z \in \mathbb{C} \setminus \{0, 1\}$; atunci

$$A_z = \left\{ \frac{z^n - 1}{z - 1} : n \in \mathbb{N} \right\} \quad (2 \text{ puncte})$$

și deci mulțimea A_z este finită dacă și numai dacă mulțimea

$$B_z = \{z^n : n \in \mathbb{N}\} \quad (2 \text{ puncte})$$

este finită, adică dacă și numai dacă z este rădăcină de un anumit ordin a unității.

În concluzie, mulțimea A_z este finită dacă și numai dacă

$$z \in \{0\} \cup \{z \in \mathbb{C} \setminus \{1\} : \text{există } n \in \mathbb{N}^* \text{ astfel încât } z^n = 1\}. \quad (1 \text{ punct})$$

■

CLASA a XI-a

P 9 a) Găsiți două matrice pătratice de ordinul doi, A și B , cu elemente numere reale cu proprietatea că

$$A^2 + B^2 = \begin{pmatrix} 6 & 10 \\ 15 & 21 \end{pmatrix}. \quad (*)$$

b) Dacă A și B sunt matrice pătratice de ordinul doi cu elemente numere reale care satisfac egalitatea $(*)$ atunci $AB \neq BA$.

R. 9 a) Matricele

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix} \quad \text{și} \quad B = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} \quad (2 \text{ puncte})$$

satisfac egalitatea $(*)$.

b) Dacă matricele A și B , care satisfac relația $(*)$, ar comuta, atunci am avea

$$\begin{aligned} -24 &= \det(A^2 + B^2) = \det((A + iB)(A - iB)) = \\ &= \det(A + iB) \det(A - iB) = \det(A + iB) \det(\overline{A + iB}) = \\ &= \det(A + iB) \overline{\det(A + iB)} = |\det(A + iB)|^2 \geq 0. \quad (4 \text{ puncte}) \end{aligned}$$

Contradicție. Prin urmare avem $AB \neq BA$. (1 punct) ■

P 10 Fie A și B două matrice pătratice de ordinul 3. Să se arate că dacă

$$A + B = AB,$$

atunci matricele A și B au același rang.

R. 10 Din $A + B = AB$ deducem că

$$(A - I)(B - I) = I \quad (1 \text{ punct})$$

și atunci

$$1 = \det I = \det[(A - I)(B - I)] = \det(A - I) \times \det(B - I) \quad (2 \text{ puncte})$$

deci

$$\det(A - I) \neq 0 \neq \det(B - I) \quad (1 \text{ punct})$$

ceea ce înseamnă că matricele $(A - I)$ și $(B - I)$ au rangul 3. (1 punct)

Pe de altă parte, din $A + B = AB$ obținem

$$A = (I - A)B \text{ și } B = A(I - B). \quad (1 \text{ punct})$$

Prin urmare, matricele A și B au același rang, deoarece matricele $(I - A)$ și $(I - B)$ au rangul 3. (1 punct) ■

P 11 Dacă notăm cu S mulțimea tuturor șirurilor $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$, de numere reale $x_n \in (0, 1)$, $(n \in \mathbb{N})$, convergente către 0, să se determine mulțimea

$$\left\{ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} : (x_n)_{n \in \mathbb{N}} \in S, (y_n)_{n \in \mathbb{N}} \in S, \text{ există } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} \right\}.$$

Dorel I. Duca

R. 11 Vom arăta că $A = [0, +\infty]$.

Fie $(x_n), (y_n) \in S$ cu proprietatea că limita $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n}$ există. Deoarece, pentru fiecare $n \in \mathbb{N}$, avem $\ln x_n, \ln y_n \in (-\infty, 0)$, deducem că $A \subseteq [0, +\infty]$. (1 punct)

Pentru a dovedi incluziunea inversă, fie $a \in [0, +\infty]$. Să arătăm că există șiruri $(x_n), (y_n) \in S$ pentru care limita $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} = a$.

1) $a = 0$. Fie $(x_n), (y_n)$ cu termenul general

$$x_n = \frac{1}{n+1}, \quad y_n = \frac{1}{(n+1)^n}, \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Evident $(x_n), (y_n) \in S$ și

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n+1)}{\ln(n+1)^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n+1)}{n \ln(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0.$$

Prin urmare $0 \in A$. (2 puncte)

2) $a = +\infty$. Fie $(x_n), (y_n)$ cu termenul general

$$x_n = \frac{1}{(n+1)^n}, \quad y_n = \frac{1}{n+1}, \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Evident $(x_n), (y_n) \in S$ și

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n+1)^n}{\ln(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n \ln(n+1)}{\ln(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} n = +\infty.$$

Prin urmare $+\infty \in A$. (2 puncte)

3) $a \in \mathbb{R}$. Fie $(x_n), (y_n)$ cu termenul general

$$x_n = \frac{1}{(n+1)^a}, \quad y_n = \frac{1}{n+1}, \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Evident $(x_n), (y_n) \in S$ și

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{\ln y_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln (n+1)^a}{\ln (n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a \ln (n+1)}{\ln (n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} a = a.$$

Prin urmare $a \in A$. (2 puncte) ■

P 12 Să se calculeze

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \prod_{k=1}^n \left(\frac{1}{n} + \frac{1}{k} \right)^{\frac{1}{n+\ln n}}$$

Dorel I. Duca

R. 12 Pentru orice $n \in \mathbb{N}$, punem

$$x_n := \prod_{k=1}^n \left(\frac{1}{n} + \frac{1}{k} \right)^{\frac{1}{n+\ln n}};$$

atunci

$$\ln x_n = \frac{1}{n + \ln n} \sum_{k=1}^n \ln \left(\frac{1}{n} + \frac{1}{k} \right) = \frac{1}{n + \ln n} \sum_{k=1}^n \ln \frac{n+k}{nk}. \quad (1 \text{ punct})$$

Pentru calculul limitei șirului $(\ln x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ folosim teorema lui Cesàro-Stolz, (1 punct) obținem

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \ln x_n &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^{n+1} \ln \frac{n+1+k}{k(n+1)} - \sum_{k=1}^n \ln \frac{n+k}{nk}}{n+1 + \ln(n+1) - n - \ln n} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln \frac{2(2n+1)}{n+1} - \ln \left(1 + \frac{1}{n}\right)^{-n} - \ln(n+1)}{1 + \ln \frac{n+1}{n}} = -\infty. \end{aligned}$$

(4 puncte - fiecare egalitate 1 punct) Urmează că

$$\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 0. \quad (1 \text{ punct})$$

■

CLASA a XII-a

P 13 Să se arate că dintre toate ecuațiile de forma

$$a \cos x + b \sin x + c = 0$$

cu a, b, c parametrii reali, nu toți zero, ecuațiile ale căror soluții formează un grup aditiv sunt următoarele

$$\sin x = 0 \quad \text{și} \quad \cos x - 1 = 0.$$

R. 13 Fie

$$G = \{x \in \mathbb{R} : a \cos x + b \sin x + c = 0\}.$$

Cum G este grup, rezultă că $0 \in G$. Scriind că $x = 0$ este soluție, obținem

$$a + c = 0. \quad (1 \text{ punct})$$

Considerăm două cazuri după cum $A) a = 0$ și $B) a \neq 0$.

$A)$ Dacă $a = 0$, atunci $c = 0$ și deci $b \neq 0$. Ecuația devine $\sin x = 0$ a cărei mulțime a soluțiilor este

$$G = \{k\pi : k \in \mathbb{Z}\} \quad (1 \text{ punct})$$

care este grup aditiv.

$B)$ Dacă $a \neq 0$, atunci ecuația devine

$$a \cos x + b \sin x - a = 0$$

sau

$$\sin \frac{x}{2} \left(b \cos \frac{x}{2} - a \sin \frac{x}{2} \right) = 0. \quad (1 \text{ punct})$$

Ecuația $\sin \frac{x}{2} = 0$ are ca mulțime a soluțiilor mulțimea

$$G_1 = \{2n\pi : n \in \mathbb{Z}\}, \quad (1 \text{ punct})$$

iar ecuația $b \cos \frac{x}{2} - a \sin \frac{x}{2} = 0$ are ca mulțime a soluțiilor mulțimea

$$G_2 = \left\{ 2 \arctan \frac{b}{a} + 2n\pi : n \in \mathbb{Z} \right\}. \quad (1 \text{ punct})$$

Atunci $G = G_1 \cup G_2$ este în mod necesar grup. Elementul

$$x_0 = 2 \arctan \frac{b}{a} \in G_2 \subseteq G$$

deci

$$x_0 + x_0 = 2x_0 \in G = G_1 \cup G_2.$$

1) Dacă $2x_0 \in G_1$, atunci există $k \in \mathbb{Z}$ astfel încât $x_0 = k\pi$, deci $\arctan \frac{b}{a} = k\pi$ de unde rezultă $k = 0$. (1 punct)

2) Dacă $2x_0 \in G_2$, atunci există $p \in \mathbb{Z}$ astfel încât $2x_0 = x_0 + 2p\pi$ de unde rezultă $x_0 = 2p\pi$, deci

$$\arctan \frac{b}{a} = p\pi.$$

Obținem în mod necesar $p = 0$. În concluzie $\arctan \frac{b}{a} = 0$, deci $\frac{b}{a} = 0$, prin urmare $b = 0$. Urmează că ecuația inițială devine

$$a \cos x - a = 0$$

cu $a \neq 0$, adică $\cos x - 1 = 0$, ecuație care are ca mulțime a soluțiilor mulțimea G_1 care este un grup aditiv. (1 punct) ■

P 14 Fie n un număr natural nenul și (G, \cdot) un grup astfel încât $f : G \rightarrow G$, $f(x) = x^{n+1}$ este un morfism surjectiv și $g : G \rightarrow G$, $g(x) = x^n$ este o funcție injectivă. Să se demonstreze că grupul G este abelian.

Marian Cucoaneș, GM problema nr. 26885

R. 14 Cum f este morfism, rezultă că $(xy)^{n+1} = x^{n+1}y^{n+1}$, $\forall x, y \in G$. Atunci

$$x(xy)^n y = (yx)^{n+1} = x^{n+1}y^{n+1} \quad (1 \text{ punct})$$

deci

$$(yx)^n = x^n y^n, \quad \forall x, y \in G. \quad (1 \text{ punct})$$

Obținem

$$y^{n+1}x^{n+1} = (yx)^{n+1} = (yx)^n yx = x^n y^{n+1}x,$$

deci

$$y^{n+1}x^n = x^n y^{n+1}, \quad \forall x, y \in G. \quad (1 \text{ punct})$$

Fie x și a două elemente din G . Din surjectivitatea lui f , există $y \in G$ cu $y^{n+1} = a$. (1 punct) Atunci

$$ax^n = y^{n+1}x^n = x^n y^{n+1} = x^n a,$$

deci

$$ax^n a^{-1} = x^n. \quad (1 \text{ punct})$$

Rezultă că

$$(axa^{-1})^n = x^n, \quad (1 \text{ punct})$$

iar din injectivitatea lui g obținem

$$axa^{-1} = x \quad \text{deci} \quad ax = xa. \quad (1 \text{ punct})$$

Cum a și x au fost alese arbitrare, rezultă concluzia. ■

P 15 Să se determine numerele reale a și b astfel încât funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin

$$f(x) = (x^2 + ax + b) \operatorname{sgn}(x^2 - 5x + 6), \text{ oricare ar fi } x \in \mathbb{R},$$

admite primitive pe \mathbb{R} ; determinați, în acest caz, o primitivă F a funcției f pe \mathbb{R} .

Dorel I. Duca

R. 15 Avem

$$f(x) = \begin{cases} x^2 + ax + b, & \text{dacă } x < 2 \\ 0 & \text{dacă } x = 2 \\ -x^2 - ax - b, & \text{dacă } 2 < x < 3 \\ 0, & \text{dacă } x = 3 \\ x^2 + ax + b, & \text{dacă } x > 3. \end{cases} \quad (1 \text{ punct})$$

Presupunem că funcția f admite primitive pe \mathbb{R} , atunci primitivele lui f au forma:

$$G(x) = \int f(x) dx = \begin{cases} \frac{x^3}{3} + a\frac{x^2}{2} + bx + C_1, & \text{dacă } x < 2 \\ A & \text{dacă } x = 2 \\ -\frac{x^3}{3} - a\frac{x^2}{2} - bx + C_2, & \text{dacă } 2 < x < 3 \\ B, & \text{dacă } x = 3 \\ \frac{x^3}{3} + a\frac{x^2}{2} + bx + C_3, & \text{dacă } x > 3. \end{cases} \quad (1 \text{ punct})$$

Din continuitatea primitivei G deducem că

$$G(2-0) = G(2+0) = G(2) \quad \text{și} \quad G(3-0) = G(3+0) = G(3).$$

Urmează că

$$\begin{aligned} C_1 &= -\frac{16}{3} - 4a - 4b + C_2, \\ C_3 &= -18 - 9a - 6b + C_2, \\ A &= -\frac{8}{3} - 2a - 2b + C_2, \\ B &= -9 - \frac{9}{2}a - 3b + C_2. \end{aligned} \quad (1 \text{ punct})$$

Cum orice primitivă este derivabilă, avem

$$G'(2-0) = G'(2+0) \quad \text{și} \quad G'(3-0) = G'(3+0). \quad (1 \text{ punct})$$

de unde obținem că $a = -5$, $b = 6$. (1 punct)

Așadar, putem lua

$$F(x) = \begin{cases} \frac{x^3}{3} - \frac{5}{2}x^2 + 6x, & \text{dacă } x < 2 \\ -\frac{x^3}{3} + \frac{5}{2}x^2 - 6x + \frac{28}{3}, & \text{dacă } 2 \leq x \leq 3 \\ \frac{x^3}{3} - \frac{5}{2}x^2 + 6x + \frac{1}{3}, & \text{dacă } x > 3. \end{cases} \quad (1 \text{ punct})$$

Evident funcția F este derivabilă pe \mathbb{R} și $F' = f$. (1 punct) ■

P 16 a) Să se arate că există o infinitate de funcții $f : (0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$, derivabile pe $(0, 1)$, care au proprietatea că

$$f'(e^x) = x, \text{ oricare ar fi } x \in (-\infty, 0).$$

Determinați o astfel de funcție f .

b) Există funcții $f : (0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$, derivabile pe $(0, 1)$, care au proprietatea că

$$f'(\sin x) = x, \text{ oricare ar fi } x \in (0, \pi)?$$

Dacă răspunsul este afirmativ determinați o astfel de funcție f , dacă răspunsul este negativ justificați-l!

Dorel I. Duca

R. 16 a) Facem schimbarea de variabilă $u := e^x$, adică $x = \ln u$. (1 punct) Atunci

$$f'(u) = \ln u, \text{ oricare ar fi } u \in (-\infty, e). \quad (1 \text{ punct})$$

și deci

$$f(u) = u \ln u - u + C, \text{ oricare ar fi } u \in (-\infty, e). \quad (1 \text{ punct})$$

Prin urmare, există o infinitate de funcții derivabile f care satisfac relația de la a). (1 punct)

b) Dacă o astfel de funcție f ar exista, atunci pentru

$$x = \frac{\pi}{4} \text{ am avea } f'\left(\sin \frac{\pi}{4}\right) = f'\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right) = \frac{\pi}{4} \quad (1 \text{ punct})$$

și pentru

$$x = \frac{3\pi}{4} \text{ am avea } f'\left(\sin \frac{3\pi}{4}\right) = f'\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right) = \frac{3\pi}{4} \quad (1 \text{ punct})$$

deci f' ia valori diferite pentru aceeași valoare a argumentului, $\sqrt{2}/2$. Contradicție. (1 punct) ■